

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ: ETKİLİ EĞİTİM TASARIMI VE EĞİTİM ETKİNLİĞİNİ DEĞERLENDİRME*

Elif SUNGUR**

*Maltepe Üniversitesi
İletişim Fakültesi, İSTANBUL*

Dr. Çiğdem VATANSEVER

*Yeditepe Üniversitesi
İşletme Fakültesi İSTANBUL*

Dr. Ali Rıza TIRYAKI

Artı Danışmanlık, İSTANBUL

ÖZET

Çalışma yaşamında etkili eğitim, amaç ve hedefleri belirlenmiş, eğitilenlere ve kuruma özgü farklılıklar dikkate alınarak yöntem ve malzemesi geliştirilmiş, uygulamaya dönük davranış değişikliği yaratmaya niyetlenen, etkinliğinin ve işe yararlığının değerlendirilmesi gereken planlı bir aktivitedir. İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) kültürünün oluşumunda eğitim çalışmaları önemli bir kurum içi iletişim fırsatı oluşturur. İSG kültürünün oluşturulmasında tepe yönetimin taahhüdünün çalışanlara aktarılması, çalışanlara bilgi ve beceri kazandırmak, katılımı sağlamak üzere yetişkin eğitimi ilkelerine uygun olarak İSG eğitimlerinin tasarlanması gerekir. İSG eğitimleri bilgi ve beceri kazandırmakla kalmamalı, davranış değişikliği yaratmayı hedeflemelidir. Bu bildiride bir süreç olarak İSG eğitimleri gereksinim saptama, amaç ve hedef belirleme, yöntem ve materyal tasarımı, uygulamaya ilişkin özellikler ve eğitim etkinliğinin değerlendirilmesi adımları çerçevesinde iki farklı üretim işletmesi incelenerek ele alınmaktadır.

Araştırmaya konu olan işletmeler, gemi inşaa ve otomotiv sektöründe faaliyet göstermekte, İSG açısından yüksek risk grubunda ve davranış odaklı güvenlik yönetimi ilkeleri doğrultusunda iş güvenliği kültürünü oluşturma çabası içindedirler. Araştırma evreni bu işletmelerin, 1000'i aşkın sayıda İSG eğitimlerine katılan çalışmandır. Araştırmada, eğitimlerin öğrenme hedeflerine ne kadar ulaştığı ön-son test sonuçları, katılımcıların eğitime yönelik izlenimleri ve eğitim kazanımlarının sahaya transferi ise odak grup görüşmeleri ve katılımlı tartışma yöntemleri ile elde edilen veriler incelenerek sunulmaktadır.

Bildiri, olumlu sağlık ve güvenlik kültürü oluşturmada önemli katkısı olan iş yerinde İSG eğitimi esasları konusunda değerli bilgileri İSG literatürüne kazandırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık ve güvenlik eğitimi, eğitimin gelişimi, eğitim tasarımı, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi

Occupational Health & Safety Training: Designing Efficient Training and Evaluation of the Efficiency of the Training

ABSTRACT

Efficient training in work life is a planned activity that has predetermined aims and targets, with methods and materials developed in line with the unique differences of the trainees and the corporation, aims to make a behavior change in practice and that needs to be evaluated in terms of efficiency.

While shaping an Occupational Health & Safety culture, the promise of top management should be transferred to staff. Occupational Health & Safety trainings in line with adult training principles should be designed to assure attendance and bring in information and skill to the workers. Occupational Health & Safety trainings also should aim to make a behavioral change. In this paper, we work on two separate production companies within the scope of defining the need, determining the target, designing method and materials, characteristics in line with practice and evaluation of the efficiency of the training as a process.

Companies inquired are in ship building and automotive sectors which puts them in the high risk group in terms of Occupational Health & Safety and they are both trying to build an occupational safety culture in term of behavior oriented safety management principles. The research area consists of the over 1000 workers of these two companies who have attended Occupational Health & Safety trainings. How the trainings reached their learning targets is presented through before-after test results. The impressions of trainees and whether trainings inputs are transferred to practice are presented through data by focus group interviews and discussions with participants.

The paper targets to add valuable information about Occupational Health & Safety training principles in the workplace which has significant contributions to forming a positive health and safety culture to the Occupational Health & Safety literature.

Keywords : Health & Safety Training, Training Evaluation, Training Design, Occupational Health and Safety Training

** İletişim yazarı

* Bu makale 16-18 Nisan 2009 tarihlerinde Adana'da, Çukurova Üniversitesinde düzenlenen, V. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.